

Dostosowanie wymagań edukacyjnych w kontekście praktycznym

UCZNIOWIE O SPECJALNYCH POTRZEBACH EDUKACYJNYCH

W TYM Z ORZECZENIAMI O POTRZEBIE KSZTAŁCENIA SPECJALNEGO ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM

- UCZEŃ NIEPEŁNOSPRAWNY INTELEKTUALNIE W STOPNIU LEKKIM
- SŁABOSŁYSZĄCY, NIESŁYSZĄCY

W SZKOLE PODSTAWOWEJ

OPRACOWANIE PREZENTACJI: **JACEK URBAN**

LUTY 2022

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Spis treści

- I. DOSTOSOWANIE WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH – REGIME – USTAWA.....3
- II. DOSTOSOWANIE WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH W PRAKTYCE.....6
- III. PRZYKŁADY DOSTOSOWAŃ WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH OPRACOWANE NA PODSTAWIE ORZECZEŃ O POTRZEBIE KSZTAŁCENIA SPECJALNEGO - UCZEŃ Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ INTELEKTUALNĄ W STOPNIU LEKKIM W SZKOLE PODSTAWOWEJ.....19
- IV. UCZEŃ Z USZKODZONYM SŁUCHEM W ZALEŻNOŚCI OD STOPNIA UBYTKU SŁUCHU..... 33

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

I Dostosowanie wymagań edukacyjnych w praktyce

szkoły podstawowe

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

I. 1 **Dostosowanie wymagań edukacyjnych** – uwagi ogólne dotyczące rozporządzenia w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów w szkołach publicznych Dz. U. z 2017 r. poz. 1534 ze zm. (1 z 3)

§ 2. Wymagania edukacyjne, o których mowa w art. 44b ust. 8 pkt 1 i 2 oraz

art. 22a. ust. 1 i 2: „program nauczania do danych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego na dany etap edukacyjny” i „sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów) ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, zwanej dalej „ustawą o systemie oświaty”, dostosowuje się do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia:

I. 2 Dostosowanie wymagań edukacyjnych – Ustawa o systemie oświaty

Art. 44b. 1. Ocenianiu podlegają:

1) osiągnięcia edukacyjne ucznia;

3. Ocenianie osiągnięć edukacyjnych ucznia polega na rozpoznawaniu przez nauczycieli poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do:

1) wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego

II. 3 a Dostosowanie wymagań edukacyjnych w praktyce (1 z 5)

Dostosowujemy:

- **metody pracy,**
- **formy pracy,**
- **środki dydaktyczno-wychowawcze i opiekuńcze**
- **treści, sposób i warunki** realizacji podstawy programowej (wychowania przedszkolnego), ale niekoniecznie wyszczególniając tylko niektóre punkty z podstawy programowej próbując w ten sposób dostosować
- **do potrzeb i możliwości ucznia**
o specjalnych potrzeb edukacyjnych.

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

II. 1b Dostosowanie wymagań edukacyjnych w praktyce

Dostosowanie wymagań **opracujemy dla każdego ucznia**,
u którego stwierdzono **zburzenia lub deficyty rozwojowe**,
w szczególności dla uczniów którym wydano **orzeczenia**
i **opinie** psychologiczno-pedagogiczne,

ale również **dla uczniów, u których trudności edukacyjne zostały zdefiniowane**
w wyniku obserwacji pedagogicznej prowadzonej przez nauczyciela (w klas I-III)

a także jeżeli dokument taki wydał lekarz specjalista np. neurolog, czy psychiatra.

Fundusze
Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

II. 2a Dostosowanie wymagań edukacyjnych w praktyce

Dostosowujemy:

- **sposób i warunki** realizacji podstawy programowej kształcenia ogólnego w tym proces dydaktyczno-wychowawczo-opiekuńczy, tj. zasady, metody, formy, środki dydaktyczne;
- **zewnętrzną organizację kształcenia** (np. aranżację przestrzeni edukacyjnej);
- **warunki sprawdzania poziomu umiejętności** (metody i formy sprawdzania i kryteria spełnienia wymagań w tym np. **karty pracy**)

II. 2b Dostosowanie wymagań edukacyjnych w praktyce

- powinno dotyczyć głównie **form i metod pracy z dzieckiem**, zdecydowanie rzadziej treści kształcenia;
- nie może polegać na takiej zmianie treści kształcenia, która spowoduje obniżanie wymagań wobec ucznia z poziomem intelektualnym poniżej przeciętnej czy ***niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim*** dostosowujemy formy i metody pracy **do stwierdzonych różnorodnych deficytów i zaburzeń ucznia**;
- nie oznacza to pomijania haseł programowych, tylko realizowanie ich na poziomie wymagań koniecznych lub podstawowych - c.d. n

II. 2c Dostosowanie wymagań edukacyjnych w praktyce

- nie może prowadzić do „zejścia poniżej podstawy programowej”,
a zakres wiedzy i umiejętności powinien dać szansę uczniowi na sprostanie wymaganiom, szkolnego etapu edukacyjnego;
- w przypadku braku oczekiwanych efektów realizacji wymagań koniecznych, po przedstawieniu sposobów **realizacji działań** w zakresie m. in. organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej z możliwością **przedłużenia etapu edukacyjnego dla uczniów z orzeczeniami** o potrzebie kształcenia specjalnego na wniosek rodzica
- Cele wspólne dla wszystkich obszarów (opisać **sposoby realizacji celów** wspólnych, a nie przepisywać treści podstawy programowej).
- **Odnosić się do treści** podstawy programowej z **opisem spełniania kryteriów** koniecznych, podstawowych.

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

II. 4a Dostosowanie wymagań edukacyjnych w praktyce - poziomy wymagań (1 z 5)

Budowanie wymagań edukacyjnych może odbywać się według różnych modeli, np.: **wielopoziomowego**, obejmującego wymagania

konieczne,

podstawowe,

rozszerzające,

dopełniające,

wykraczające.

Konsekwencją wyboru modelu wielopoziomowego jest budowanie obszernego rejestru szczegółowych wiadomości i umiejętności przypisanym ocenom szkolnym.

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

II. 4b Dostosowanie wymagań edukacyjnych w praktyce

- poziomy wymagań

trzy poziomowego, obejmującego wymagania:

podstawowe,
rozszerzające,
dopełniające ,

dwupoziomowego, obejmującego wymagania:

podstawowe,
ponadpodstawowe.

Można ustalić zakresy wymagań na poszczególne oceny, np.:

dopuszczający - wymagania konieczne (K),
dostateczny - wymagania podstawowe (P),
dobry - wymagania rozszerzające (R),
bardzo dobry - wymagania dopełniające (D).

Na podstawie Źródło: <https://www.portaloswiatowy.pl/podstawa-programowa-szkolny-plan-nauczania/wymagania-edukacyjne-czym-sa-i-jak-je-okreslic-11456.html>

II. 5a Dostosowania wymagań edukacyjnych w praktyce

- poziomy wymagań a oceny

13

Wymagania mogą być przyporządkowane ocenom dla uczniów - **nie wymagających** dostosowania wymagań edukacyjnych:

- 6** – celujący – wymagania **wykraczające**, obejmują **ponad 100%** wiadomości i umiejętności przewidzianych w wymaganiach edukacyjnych dla danej klasy
(dostosowanie dla uczniów z lekką niepełnosprawnością intelektualną 85%–100%);
- 5** – bardzo dobry – wymagania **dopełniające**, 90%–100%;
(dostosowanie dla uczniów z lekką niepełnosprawnością intelektualną 84%–70%),
- 4** – dobry – wymagania **rozszerzające**, 75%–89%;
(dostosowanie dla uczniów z lekką niepełnosprawnością intelektualną 69%–50%),

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

II. 5b Dostosowania wymagań edukacyjnych w praktyce – poziomy wymagań a oceny

14

- 3 – dostateczny – wymagania **podstawowe**, 50%–74%;
(dostosowanie dla uczniów z lekką niepełnosprawnością intelektualną 49%–30%),
- 2 – dopuszczający – wymagania **konieczne**, 30%–74%;
(dostosowanie dla uczniów z lekką niepełnosprawnością intelektualną 29%–15%),
- 1 – niedostateczny – 14 % i poniżej
(dostosowanie dla uczniów z lekką niepełnosprawnością intelektualną
z **możliwością przedłużenia etapu edukacyjnego** w obrębie etapu edukacyjnego
- w szkole podstawowej dwukrotnie do ukończenia Kl. IV i kl. VIII na wniosek
rodzica, prawnego opiekuna ucznia)

Zgodnie z § 7 ust 1. rozporządzenia w sprawie oceniania począwszy **od klasy IV szkoły podstawowej**,
roczne i końcowe oceny klasyfikacyjne z zajęć edukacyjnych ustala się w stopniach
- **można** ustalać według powyżej podanej skali **w zależności od przyjętego szkolnego
systemu oceniania.**

Fundusze
Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

II. 6. Dostosowania wymagań edukacyjnych w praktyce – kryteria a wymagania

15

Kryterium	Wymagania podstawowe
przystępności	<i>bardzo łatwe i łatwe</i>
użyteczności	<i>praktyczne</i>
niezbędności wewnątrzprzedmiotowej	<i>bazowe, niezbędne w dalszej edukacji</i>
niezbędności międzyprzedmiotowej	<i>ułatwiające uczenie się innych przedmiotów</i>
niezawodności	<i>pewne, sprawdzone, wdrożone w praktyce</i>

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

II. 7a **Dostosowania wymagań edukacyjnych** - zintegrowane działania nauczycieli-specjalistów (1 z 2)

Zespół (przypis autora – nauczyciele uczący i specjaliści prowadzący zajęcia z uczniem np. logopeda, psycholog, terapeuta pedagogiczny, rehabilitant - w integracyjnym oddziale pomoc nauczyciela);

opracowuje wielospecjalistyczną oceną poziomu funkcjonowania dziecka.

Zespół przeprowadza **analizę** zebranych informacji.

Zespół formuje **cele do pracy** z uczniem.

➤ (Indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny opracowuje się na podstawie wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania dziecka w którym mogą/winny znaleźć się odnośniki do opracowanego dostosowania wymagań edukacyjnych bez powtarzania czytaj kopiuj/wklej opracowań w zawartych dokumentów)

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

II. 7b Dostosowania wymagań edukacyjnych - zintegrowane działania nauczycieli-specjalistów

17

Zespół

na wniosek rodzica lub za jego zgodą – zaprasza na spotkanie **inne osoby** w szczególności lekarz, psycholog, pedagog, logopeda lub inny specjalista.

na wniosek dyrektora szkoły – w spotkaniu zespołu może wziąć udział przedstawiciel poradni psychologiczno-pedagogicznej

W **spotkaniu uczestniczą rodzice**, prawni opiekunowie lub pełnoletni uczeń

Informacja pisemna dla rodziców ucznia z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego **zawiadająca ich o posiedzeniu zespołu** z podpisem i pieczętką dyrektora przedszkola

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

II. 8. Dostosowania wymagań edukacyjnych w praktyce - repetitorium:

Przykłady **zasad dostosowań wymagań edukacyjnych**:

Wydłużamy czas pracy na opanowanie przez ucznia **umiejętności**
np. karty pracy, stosowanie zdjęć, wizualizacji itp.

Stosujemy **metody oglądowe** i stymulujemy do przechodzenia w metody poglądowe

Stosujemy zasadę **jasności komunikatów**

Wyznaczamy **zadania na miarę możliwości** ucznia

Akceptujemy specyfikę ucznia i wyrabiamy nawyki oczekiwanych zachowania

Dostosowujemy treści opowiadań, rodzajów zajęć do możliwości ucznia np. wykreślamy albo podkreślamy fragmenty opowiadania mające mniejsze znaczenia dla przygotowanych poleceń.

Pomagamy w wyselekcjonowaniu najistotniejszych treści nie tylko w tekście opowiadania.

Fundusze
Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

III. PRZYKŁADY dostosowań wymagań edukacyjnych

OPRACOWANE NA PODSTAWIE ORZECZEŃ O POTRZEBIE KSZTAŁCENIA SPECJALNEGO

- uczeń z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim w szkole podstawowej

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

III. 1 **Uczeń z niepełnosprawnością intelektualną stopnia lekkiego (1 z 2) – Ogólne zasady**

20

Uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim **obowiązuje ta sama** (co uczniów w normie intelektualnej) **podstawa programowa** i realizacji jej celów nie można wyeliminować.

Ogólnie stosowane w szkołach **metody, środki dydaktyczne, formy pracy są niedostępne** dla ucznia z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim.

Z kolei programy realizowane w szkołach specjalnych **nie uwzględniają kryterium integracji dotyczącego wspólnej nauki** (te same treści programowe na lekcji).

Zgodnie z zasadami indywidualizacji i zapisami prawa nauczyciel jest obowiązany **dostosować program edukacyjny do potrzeb i możliwości ucznia niepełnosprawnego** intelektualnie w stopniu lekkim.

Dostosować program to **nie tylko** opisać sposoby realizacji celów (jak będziemy pracować z uczniem).

Dostosować program to **dostosować wszystkie jego elementy**.

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

III. 2 **Uczeń z niepełnosprawnością intelektualną stopnia lekkiego** – Ogólne i podstawowe zasady

21

Specyfiką indywidualnego programu edukacyjnego dla ucznia niepełnosprawnego intelektualnie w stopniu lekkim jest **skomentowanie treści programowych wraz z przewidywanymi osiągnięciami**.

Niepełnosprawność intelektualna (upośledzenie umysłowe) to obniżenie funkcjonowania kluczowych sfer:

- **spostrzegania** - np. wydłużamy czas na opanowanie dostosowanych treści i umiejętności,
- **myślenia** - stosujemy zasadę pogłębowości),
- **pamięci** - stosujemy zasadę jasności komunikatów oraz odtwarzania i powtarzania),
- **uwagi** (wyznaczamy zadania na miarę możliwości, akceptujemy specyfikę ucznia i rozwój emocjonalno-społeczny),
- **orientacji** (nie tylko przestrzennej np. otoczeniu, środowisku).

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

III. 3a **Uczeń z niepełnosprawnością intelektualną stopnia lekkiego** – konkretne wskazania (1 z 2)

Przed wydaniem polecenia skup na sobie uwagę ucznia
(*zatrzymaj się, spójrz na mnie, posłuchaj mnie*).

Pamiętaj, że uczeń z niepełnosprawnością intelektualną stopnia lekkiego ma **bardzo niską podzielność uwagi, czy wręcz może jej nie mieć**

Sprawdzaj, czy uczeń **zrozumiał i pamięta polecenie**
(*wiesz co masz zrobić ?*)

Polecenia formułuj językiem zrozumiałym – nawet, jak dla znacznie młodszego ucznia. **Powtarzaj spokojnie polecenia.**

Powtórne polecenie formułuj identycznie jak poprzednie
(*komunikat zwrotny, co musisz poprawić, niekończenie co wykonałeś źle – pracuj, pracuj*).

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

III. 3b **Uczeń z niepełnosprawnością intelektualną stopnia lekkiego** – konkretne wskazania

Polecenie **formułuj krótko, prosto i konkretnie** – 1 działanie – 1 polecenie.

Kolejne polecenie podawaj po wykonaniu poprzedniego
(nie przekazuj komunikatu treści: jak skończysz to zdanie, to następnie....)

Daj uczniowi czas na odpowiedź - **bodziec** słuchowy – polecenie - **reakcja** na niego
– **odpowiedź trwa dłużej** niż u ucznia z normą intelektualną.

Uczeń z niepełnosprawnością intelektualną stopnia lekkiego ma problemy ze zrozumieniem, zapamiętaniem lub **nie pamięta dłuższej wypowiedzi**
(mów mało dobierając słowa):

Nie jest w stanie wykonać **złożonego polecenia**;

Nie rozumie abstrakcyjnych, dwuznacznych słów.

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

III. 4a **Uczeń z niepełnosprawnością intelektualną stopnia lekkiego** – ocenianie

Podczas **oceniania** ucznia z niepełnosprawnością intelektualną stopnia lekkiego należy brać pod uwagę:

- **zainteresowanie** ucznia przedmiotem;
zaangażowanie i motywację do pracy;
- wysiłek włożony w realizację zadania;
- **poziom umiejętności**, który wyznacza **indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny**; zachowania świadczące o umiejętności wykorzystania wiedzy w praktyce;
- aktywność na zajęciach lekcyjnych;
- umiejętność pracy w grupie, chęć współdziałania,
- **wcześniejsze osiągnięcia** ucznia;

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

III. 4b **Uczeń z niepełnosprawnością intelektualną stopnia lekkiego** – ocenianie ciąg dalszy

Uczniowi z niepełnosprawnością intelektualną stopnia lekkiego oceny są ustalane zgodnie ze wskazanym w Wewnątrzszkolnym lub Przedmiotowym Systemie Oceniania (sposoby przeliczania na oceny osiągniętych wymagań czyli poziomu opanowania wiadomości ze szczególnym uwzględnieniem umiejętności – przykłady slajd 11 - 15;

Uczeń z niepełnosprawnością intelektualną stopnia lekkiego otrzymuje **ocenę adekwatną do zakresu opanowanych przez niego przewidywanych umiejętności** zawartych w indywidualnym programie edukacyjno-terapeutycznym.

Jeśli uczeń z niepełnosprawnością intelektualną stopnia lekkiego zrealizuje przewidywane osiągnięcia w prawie w 100% (czyli powyżej 80%) otrzymuje ocenę **celującą** lub **bardzo dobrą** (osiągnięcia powyżej 65%).

Oceny niższe wynikają z **niższego stopnia opanowania** wiadomości i **umiejętności** opisanych w wewnątrzszkolnym systemie oceniania z uwzględnieniem dostawania wymagań edukacyjnych.

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

III. 5a **Uczeń z niepełnosprawnością intelektualną stopnia lekkiego** – przykłady I etap edukacyjny (1 z 3)

2-3 zadania na stronie

(trudności z wyodrębnieniem istotnych informacji, dezorientacja w mnogości informacji, zaburzenia uwagi)

powiększona czcionka (większe światło pomiędzy wersami) (jw.)

rysunki pomocnicze / używanie gotowych modeli

(myślenie konkretno-obrazowe, słaba wyobraźnia i pamięć)

Zadanie dla klasy - Przeczytaj tekst i podkreśl w nim wszystkie czasowniki, a następnie wpisz je do tabeli.

Dostosowanie: Przeczytaj tekst, a następnie **wykonaj polecenia. Podkreśl w tekście wszystkie czasowniki.**

Wpisz czasowniki do tabelki.

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

III. 5b **Uczeń z niepełnosprawnością intelektualną stopnia lekkiego** – przykłady I etap edukacyjny

Zadanie dla klasy: Oblicz obwód prostokąta o wymiarach 4 cm i 6 cm.

Zadanie dostosowane: Oblicz obwód prostokąta o wymiarach 8 cm i 6 cm.

Dane:

szerokość = 4 cm długość = 8 cm

Rozwiązanie: - powtórz wzór na obwód prostokąta, jeżeli uczeń nie zna

Zamiast:

napisz cechy – **podkreśl**,

podaj definicję – **wybierz**.

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

III. 5c **Uczeń z niepełnosprawnością intelektualną stopnia lekkiego** – przykłady I etap edukacyjny

Unikamy:

wyjaśnij, omów, scharakteryzuj, oceń.

Zastępujemy **konkretnymi poleceniami** lub **podajemy plan pracy** (karty pracy) lub ogranicza ilość przykładów

Podkreśl wszystkie samogłoski.

kotek,

lizak,

żaba,

słonce,

młotek,

zebra,

góra

samogłoski:

a, ą, e, ę, i, o, ó, u, y

III. 6a **Uczeń z niepełnosprawnością intelektualną stopnia lekkiego** – przykłady II etap edukacyjny historia (1 z 4)

Przyporządkuj wymienionym w tabeli twórcom ich dzieła.

- A. projekt kopuły Bazyliki św. Piotra w Rzymie
- B. freski na sklepieniu kaplicy Sykstyńskiej
- C. obraz Mona Lisa
- D. obrazy przedstawiające Madonnę
- E. Rzeźba Dawid
- F. obraz Dama z gronostajem

	A	B	C	D	E	F
Leonardo da Vinci						
Michał Anioł						
Rafael Santi						

III. 6b **Uczeń z niepełnosprawnością intelektualną stopnia lekkiego** – przykłady dostosowania biologii, język polski – II etap edukacyjny

- Na podstawie mapy wypisz nazwy czterech miast, w których wydobywa się węgiel:
  - przyjrzyj się mapie.
  - znajdź w legendzie rysunek, który oznacza kopalnie węgla.
  - znajdź na mapie 4 miasta, gdzie znajduje się ten znaczek.
  - zapisz ich nazwy do zeszytu.
- Wymień pozytywne skutki wynalezienia maszyny parowej:
  - maszyna parowa ułatwiła ludziom życie.
  - przypomnij sobie, gdzie ludzie zaczęli ją wykorzystywać.
- Przeczytaj tekst i podkreśl w nim wszystkie czasowniki:
  - przeczytaj tekst.
  - na jakie pytanie odpowiadają czasowniki, jako części mowy
  - podkreśl wszystkie czasowniki.

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

III. 5b **Uczeń z niepełnosprawnością intelektualną stopnia lekkiego** – przykład dostosowania biologii – II etap edukacyjny

Treści programowe	Przewidywane osiągnięcia zgodnie z podstawą programową wraz z komentarzem
Związki chemiczne budujące organizmy oraz pozyskiwanie i wykorzystanie energii	Uczeń:
	wymienia* najważniejsze pierwiastki budujące ciała organizmów i wykazuje** kluczową rolę węgla dla istnienia życia * naprowadzany przez nauczyciela ** rozumie, jaką rolę dla istnienia życia pełni węgiel
	przedstawia fotosyntezę, oddychanie tlenowe oraz fermentację mlekową i alkoholową jako procesy dostarczające energii; wymienia** substraty i produkty tych procesów oraz określa warunki ich przebiegu*; * rozumie, na czym polegają te procesy ** z pomocą nauczyciela wymienia najważniejsze substraty i produkty tych procesów oraz warunki ich przebiegu.

III. 5b Uczeń z niepełnosprawnością intelektualną stopnia lekkiego – przykład dostosowania chemia – II etap edukacyjny

1. Przyjrzyj się rysunkowi, który przedstawia doświadczenie i wykonaj poniższe polecenia.

Na podstawie rysunku dokończ równanie reakcji chemicznej.

węgiel + tlen -----

Podkreśl, jaki to typ reakcji chemicznej

REAKCJA ANALIZY

REAKCJA SYNTEZY

Na podstawie rysunku i zapisu przebiegu reakcji chemicznej uzupełnij tabelę

Pierwiastki chemiczne	Związki chemiczne	Substraty reakcji	Produkty reakcji

IV. Uczeń z uszkodzonym słuchem w zależności od stopnia ubytku słuchu (1 z 6)

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

IV. 1 Skala 15-25 dB (*granica normy*)

34

- ▶ Konsekwencje dla rozumienia języka i mowy:
- ▶ Uczeń może mieć trudności w rozumieniu cichej mowy z większej odległości.
- ▶ Na ogół nie ma problemów z artykulacją.
Może wykazywać ograniczenia sprawności językowych, może mieć mniejszy zasób słownictwa.
- ▶ Szczególne potrzeby edukacyjne:

Nauczyciel powinien wyznaczać uczniowi korzystne dla odbioru mowy i obserwacji miejsce w klasie.

Należy pracować nad rozwojem słownictwa ucznia.

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

IV. 2a Skala 30-45 dB (łagodny niedosłuch)

35

Konsekwencje dla rozumienia języka i mowy:

- ▶ Uczeń ma trudności w słyszeniu i odbiorze wypowiedzi z odległości ponad 1m.
Bez większych trudności może prowadzić rozmowę twarzą w twarz.
- ▶ W warunkach lekcyjnych umyka mu do 50% dyskusji, jeśli koledzy mówią zbyt cicho lub nie widzi twarzy mówiących.
- ▶ Może mieć trudności w artykulacji w zależności od zakresu ubytku słuchu i kształtu krzywej audiogramu.

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

IV. 2b Skala 30-45 dB (łagodny niedosłuch)

36

Szczególne potrzeby edukacyjne:

- ▶ Nauczyciel powinien wyznaczać dziecku korzystne dla odbioru mowy i obserwacji **miejsce w klasie**.
- ▶ Należy pracować nad rozwojem słownictwa dziecka. Uczeń **musi używać aparatu słuchowego** przynajmniej podczas lekcji, zaś nauczyciel powinien wiedzieć, jak działa aparat o jakie przynosi korzyści.
- ▶ Uczeń powinien systematycznie odbywać zajęcia w zakresie tzw. treningu słuchowego w celu maksymalnego wykorzystania aparatu oraz **ćwiczenia odczytywania mowy z ust**. (specjalista surdopedagogiki).
- ▶ Uczniowi należy zapewnić regularne zajęcia logopedyczne (np. specjalista neurologopedii) w celu rehabilitacji mowy.
- ▶ W razie potrzeby powinno **korzystać z indywidualnej pomocy pedagogicznej** w realizacji programu nauczania.

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

IV. 3a Skala 50-75 dB (*umiarkowany niedosłuch*)

37

Konsekwencje dla rozumienia języka i mowy:

- ▶ Uczeń nie mając aparatu słuchowego **nie odbiera (niemal) nic z treści lekcji.**
- ▶ Może rozumieć **tylko głośną mowę i to z odległości do 1m.**
- ▶ Może też mieć trudności z odbiorem i zrozumieniem innych dźwięków z otoczenia. Ma **wadliwą artykulację.**

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

IV. 3b Skala 50-75 dB (*umiarkowany niedosłuch*)

38

Szczególne potrzeby edukacyjne:

- ▶ Uczeń **musi używać aparatu słuchowego** przynajmniej podczas lekcji.
- ▶ Uczeń powinien systematycznie odbywać zajęcia w zakresie tzw. **treningu słuchowego** w celu maksymalnego wykorzystania aparatu oraz ćwiczenia odczytywania mowy z ust. (specjalista surdopedagogiki)
- ▶ Uczniowi należy zapewnić regularne **zajęcia logopedyczne** (np. specjalista logopedii, neurologopedii) w celu rehabilitacji mowy.
- ▶ W razie potrzeby powinno korzystać z indywidualnej **pomocy pedagogicznej** w realizacji programu nauczania.
- ▶ Uczeń wymaga konsekwentnej pracy nad rozwojem języka oraz indywidualnej pomocy pedagogicznej **w zakresie poszczególnych przedmiotów**.
- ▶ Wskazane może być kształcenie ucznia w szkole ogólnodostępnej z oddziałami specjalnymi, integracyjnymi z możliwością integracyjnego kształcenia w zakresie wybranych przedmiotów (indywidualnie lub do 5 uczniów).

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

IV. 4a Skala 80-95 dB (*ciężki ubytek słuchu*)

39

Konsekwencje dla rozumienia języka i mowy:

- ▶ Uczeń może słyszeć jedynie głośne dźwięki z otoczenia.
- ▶ Mowa i język mogą się rozwinąć tylko w efekcie **wczesnej diagnozy** i dzięki intensywnej rehabilitacji mowy w okresie przedszkolnym.
- ▶ U niektórych uczniów rozumienie mowy może nastąpić dopiero **po zastosowaniu metody komunikacji totalnej**.
- ▶ Mowa dziecka może brzmieć w sposób zbliżony do normy (cechy głosu, rytm mowy), chociaż **nie zawsze bywa zrozumiała**.

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

IV. 4b Skala 80-95 dB (*ciężki ubytek słuchu*)

40

Szczególne potrzeby edukacyjne:

Uczeń powinien nadal odbywać intensywny trening słuchowy rozpoczęty we wczesnym dzieciństwie jak również **doskonalić odczytywanie mowy z ust**.

Minimum godzinę dziennie powinien poświęcać **na rehabilitację mowy** pod kierunkiem specjalisty.

Tylko część zajęć uczeń może odbywać w systemie nauczania zintegrowanego (tzn. razem ze słyszącymi rówieśnikami).

Niezbędna jest **codzienna pomoc pedagogiczna** w realizacji programu nauczania.

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

IV. 5a Skala 95 dB i więcej (głęboki ubytek słuchu)

41

Szczególne potrzeby edukacyjne:

- ▶ Szanse na **spontaniczny rozwój** mowy i języka ucznia **są znikome**. Mowa ucznia może być **niezrozumiała dla otoczenia**.
- ▶ Rozumienie mowy przez ucznia u większości dzieci może być osiągnięte tylko przy zastosowaniu **metody komunikacji totalnej**, w tym języka migowego.
- ▶ Część uczniów nie używa aparatu słuchowego ze względu na **niewielką skuteczność wzmocnienia**.
- ▶ Mowa ucznia i znajomość języka są **na niskim poziomie rozwoju**.
- ▶ Możliwości opanowania podstawy programowej na poziomie podstawowym są poważnie ograniczone.

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

IV. 5b Skala 95 dB i więcej (głęboki ubytek słuchu)

Konsekwencje dla rozumienia języka i mowy:

- ▶ **W porozumiewaniu się ucznia z nauczycielem może być konieczne stosowanie języka migowego.**
Niezależnie od tego uczeń powinien intensywnie **ćwiczyć odczytywanie mowy z ust.**
- ▶ **Nie należy rezygnować z treningu słuchowego,** choć nie zawsze przyniesie on korzyści.
- ▶ Niezbędna jest codzienna i specjalistyczna pomoc pedagogiczna w realizacji podstawy programowej lub podjęcie nauczania w klasie dla dzieci z uszkodzonym słuchem z możliwością kształcenia integracyjnego w wybranych przedmiotach.

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

IV 6 Zalecane strony internetowe do wykorzystania

43

<https://www.ore.edu.pl/category/projekty-po-wer/opracowanie-modelu-scwew/opracowanie-modelu-scwew-aktualnosci/>

<https://www.ore.edu.pl/category/ksztalcenie-i-wychowanie/uczen-ze-specjalnymi-potrzebami-edukacyjnymi/>

<https://www.portaloswiatowy.pl/podstawa-programowa-szkolny-plan-nauczania/wymagania-edukacyjne-czym-sa-i-jak-je-okreslic-11456.html>

<https://www.google.com/search?q=wymagania+edukacyjne+konieczne&oq=wymagania+edukacyjn e+ko&aqs=chrome..69i57j0l7.28689j0j7&sourceid=chrome&ie=UTF-8>

<http://www.sp-tyczyn.szkoły.itl.pl/pdf/dwewp.pdf>

[file:///C:/Users/Lenovo/Downloads/Dostosowanie wymagan wobec ucznia ze specyficznymi trudnos ciami w uczeniu sie 1%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/Lenovo/Downloads/Dostosowanie%20wymagan%20wobec%20uczni%C5%82%20ze%20specyficznymi%20trudnos ciami%20w%20uczeniu%20sie%201%20(1).pdf)

W prezentacji wykorzystano kilka slajdów ze szkoleń ORKE poziom pierwszy: „Wyrównaj szanse. Praca w szkole ogólnodostępnej z uczniami o obniżonej sprawności intelektualnej w stopniu lekkim” (slajdy wklejane w części III prezentacji)

▶ Dziękuję za uwagę

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

